

Le roman

Het derde genre dat we in dit hoofdstuk behandelen is de roman. Een roman is een lange fictionele prozatekst (vanaf ca. 100 pagina's). Een kortere verhalende prozatekst noem je een *novelle* of *kort verhaal*.

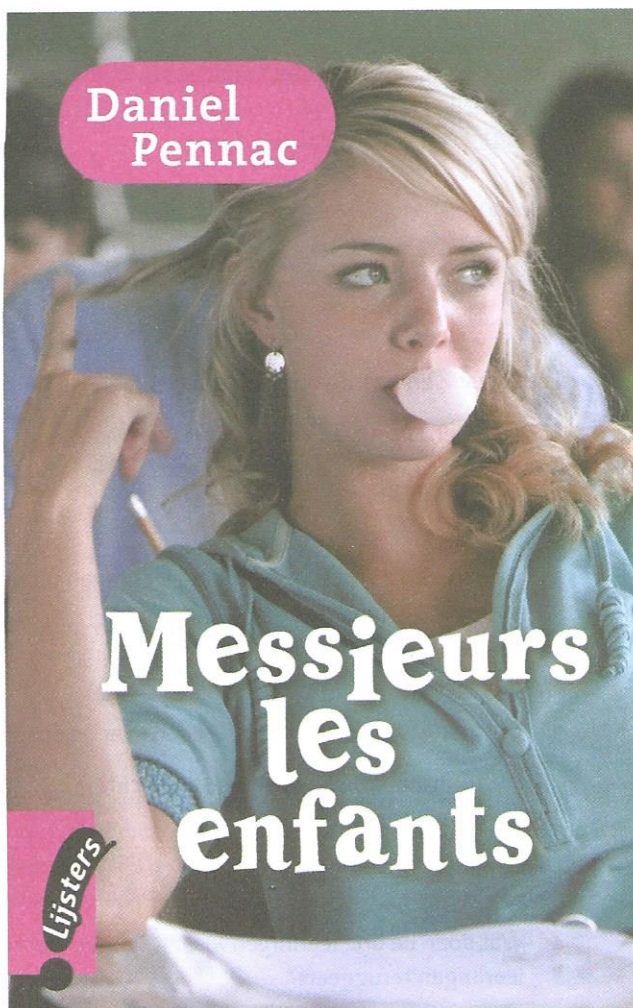
In een literaire roman worden complexe **intriges** beschreven, verschillende verhaallijnen lopen door elkaar, en de gevoelens en gedachten van de hoofdpersoon worden uitvoerig belicht. Vaak wordt ook de karakterontwikkeling van een of meer personen beschreven.

Je kunt het genre van de roman verder onderverdelen naar **thema** of **vertelperspecif**. Een aantal van de belangrijkste subgenres zijn de autobiografische roman, de historische roman en de psychologische roman. De meeste literaire romans vallen in de categorie van de psychologische roman. Bij het indelen in subgenres is het belangrijk je te realiseren dat veel soorten overlappen en dat een boek vaak bij verschillende subgenres kan worden ingedeeld.

Daniel Pennac

Je gaat straks een fragment lezen uit de roman *Messieurs les Enfants* (1997) van Daniel Pennac. Daniel Pennac is in 1944 geboren in Marokko en het grootste gedeelte van zijn jeugd bracht hij door in Afrika en Azië. Na zijn jeugd vertrok Pennac naar Frankrijk waar hij de lerarenopleiding deed en een aantal jaren werkte als leraar op een middelbare school. Veel van zijn boeken zijn daarom geïnspireerd door school en het leven van leraren en leerlingen. Pennac schrijft zowel jeugdboeken als literatuur voor volwassenen en verschillende van zijn titels zijn bekroond met literaire prijzen.

De roman *Messieurs les Enfants* gaat over de zeer strenge leraar Crastaing die wanhopig is omdat een aantal van zijn leerlingen totaal niet naar hem luistert. Op een dag laat hij de drie vervelendste leerlingen voor straf een opstel schrijven over kinderen die veranderen in volwassenen, terwijl hun ouders veranderen in kinderen. De leerlingen beginnen te schrijven, met zowel komische als onverwacht dramatische situaties tot gevolg.

TEXTE 4

Daniel Pennac, *Messieurs les Enfants*

In het fragment dat je gaat lezen geeft Crastaing opstellen over het 'ideale gezin' terug aan de klas. Ook de leerling Grassien krijgt zijn werk terug. Hij trekt daarbij *une tête de bœuf* (een koeienkop), wat betekent dat hij erg zielig kijkt. Crastaing kaffert de klas verder uit en berijdt zijn favoriete stokpaardje «*l'imagination, ce n'est pas le mensonge*» (verbeelding is niet hetzelfde als leugen).

1 – Et vous, Grassien!

Grassien lève une tête de bœuf^{*}.

– Ce n'est pas une description de vous, cela, Grassien, c'est n'importe qui[!]! Et ce n'est pas une famille autour de vous, c'est n'importe quoi[!]!

5 Il fait très bien le bœuf, Grassien. Les yeux humides^{*} et tout.

– Ne faites pas votre tête de bœuf!

kijkt zielig
zomaar iemand
zomaar iets
vochtig

Passons sur la suite, la remise* des copies par ordre de notes décroissant*, commentaires teruggeven, in
à l'appui: dalende volgorde

- Grassien, inepte*! Oussedine, grotesque! Marcelin, du porridge*! Van Dong, mensonge*! onzin (2x), leugen

10 [...]

- L'imagination, ce n'est pas le mensonge! Il s'agit d'imaginer *vraiment*. Est-ce trop vous demander, de ne pas raconter n'importe quoi? Une famille, c'est si difficile que ça à imaginer, une vraie famille? Et l'enfance*! C'est la planète Mars, l'enfance?

kinderjaren

Terwijl de klas een donderpreek krijgt, ruziën de drie leerlingen Igor, Nourdine en Joseph om een tekening die Igor heeft gemaakt met daarop de klas die demonstreert en oorlog voert tegen Crastaing. Op de tekening staat ook een spandoek met daarop de tekst «Crastaing salaud la classe aura ta peau» (Crastaing klootzak de klas zal je vermoorden).

IGOR: Joseph, fais pas chier*, rends-le-moi, merde!

zit niet te klieren

15 NOURDINE: Qu'est-ce que c'est? Fais voir! Fais voir, Joseph!

JOSEPH: C'est toi qui l'as fait, Igor?

Source: Daniel Pennac, Messieurs les Enfants (© Éditions GALLIMARD)

6 Lees tekst 4 en beantwoord daarna de vragen in het Nederlands.

1 Grassien is een van de leerlingen van Monsieur Crastaing. Wat valt je op aan de manier waarop Crastaing hem aanspreekt?

---

2 Hoe spreekt Crastaing de andere leerlingen uit de klas toe? Kruis het juiste antwoord aan.

A Hij is vriendelijk en praat rustig.

B Hij is boos en praat luid.

3 Crastaing is absoluut niet tevreden over de opstellen van zijn leerlingen.

Waarom vindt hij de opstellen zo slecht? _____

---

4 Wat doen de drie leerlingen Joseph, Igor en Nourdine terwijl Crastaing het werk van de leerlingen teruggeeft?

---

5 Stel dat jij een leraar als Crastaing had, zou je dan ook zoiets doen? Leg je antwoord uit. _____

Daniel Pennac, Messieurs les Enfants

Crastaing ontdekt de tekening inderdaad. Igor, Nouridine en Joseph krijgen strafwerk dat ze de volgende dag moeten inleveren. Op de fiets naar huis bespreken de drie vrienden het strafwerk.

1 – Racontez la suite, racontez la suite! Je t'<u>emmmmerde</u>*, Crastaing, la voilà la suite! Derrière Igor, Joseph <u>pédale</u>* et ne rit pas. Joseph pédale <u>en cherchant des mots</u>*. Joseph tourne et retourne la phrase qui va devoir annoncer à l'autorité <u>compétente</u>* «la petite conversation avec monsieur votre père»... 5 IGOR: Tu te rends compte qu'on risque de <u>se farcir</u>* ce salaud de Crastaing jusqu'en troisième? JOSEPH: (pédalant) ... IGOR: Tu réalises? JOSEPH: (pédalant) ... 10 IGOR: Oh! Joseph! JOSEPH: Parfaitement: neuf cent quatre-vingt-quatre heures de cours, cinquante-neuf mille quarante minutes, trois millions cinq cent quarante-deux mille quatre cents secondes. IGOR: Arrête! 15 JOSEPH: J'ai eu le temps de calculer pendant ses cours: une <u>rédac</u>* par semaine, trente-six rédacs par an, cent quarante-quatre rédacs en tout! Sans compter <u>les colles</u>*! IGOR: Arrête! Mais Joseph ne s'arrête pas, Joseph <u>est lancé</u>*, Joseph sait que Pope Pritsky, son père, l'attend à la maison. 20 JOSEPH: Et toutes sur la famille: «Une soirée en famille», «La famille avant la télévision», «Qu'est-ce qu'une mère?», «Votre sœur ou votre frère peuvent-ils être vos amis?», «<u>Retrouvailles</u>* familiales», «Le jardin de votre tante», «Le pied droit de votre cousine», «Le trou du <u>cul</u>* de <u>ton-ton</u>*», «Vos parents à cinq ans et vous en <u>chef de famille</u>*»... IGOR: Arrrrrrrrrrrrête! 25 [...] Et Nouridine? Nouridine Kader? Est-ce un enfant différent, lui? Demi-<u>Beur</u>* de la deuxième génération, maman <u>savoyarde</u>* <u>enfui</u>* avec un postier de passage, père marocain, taxi, dépressif, <u>frangine</u>* unique et qu'il juge tyrannique, est-ce un enfant différent de l'enfant que je <u>fus</u>*, lui qui n'a <u>rien à voir</u>* avec ce que j'étais? Tu parles... 30 Nouridine est en train de faire exactement ce que j'ai fait à son âge, un jour où Crastaing m'avait <u>humilié</u>* un peu plus <u>soigneusement</u>* que d'habitude.	je kunt de pot op fietst, op zoek naar woorden, vereist opgescheept zitten met opstel het nablijven is op gang hereniging kont, oompje, hoofd van de familie Arabier uit de Savoie, gevlucht zus was, niets te maken beledigd, zorgvuldig

Source: Daniel Pennac, Messieurs les Enfants (© Éditions GALLIMARD)

7 a Lees tekst 5 en beantwoord daarna de vragen in het Nederlands.

1 Igor en Joseph reageren heel verschillend op het strafwerk. Beschrijf van beide personages hoe ze reageren.

Igor: _____

Joseph: _____

2 «Joseph sait que Pope Pritsky, son père, l'attend à la maison.» (r. 18-19). Waar is Joseph bang voor (zie ook r. 3 en 4)? _____

3 Joseph noemt allemaal onderwerpen van opstellen over 'familie'. Een aantal van de onderwerpen is niet serieus en heeft hij zelf bedacht. Noem een van deze onderwerpen.

---

b Wat zou jij doen als je Monsieur Crastaing was en je ontdekt dat er, achter je rug om, een karikatuur van je wordt gemaakt? Beschrijf in 100 woorden hoe jij zou reageren. Hoe zou je je leerlingen toespreken?

Tip Kijk naar de gelijknamige film van Pierre Boutron om te weten hoe het verhaal afloopt.